

Radicale vernieuwing jeugdzorg

Ondersteund door

“Naar elkaar omkijken is de essentie”

Geplaatst op 11 mei 2023

bezoek

Ook als luisterversie (8:51):

Ook te beluisteren via je favoriete podcast-platform zoals Apple Music of Google Podcasts

Radicale vernieuwers bij elkaar op

Tijdens de [Week van de Radicale vernieuwing](#), afgelopen november, ontmoetten en inspireerden deelnemers van de verschillende vernieuwingsbewegingen elkaar. Woonzorgboerderij de Reigershoeve, waar mensen met dementie wonen, en de op vooral jongeren gerichte woonleergemeenschap Het Dagelijks Bestaan blijken veel raakvlakken te hebben. Begin dit jaar zochten ze elkaar op.

In de gemeenschappelijke ruimte van woonleergemeenschap [Het Dagelijks Bestaan](#) druppelen steeds meer Zutphenaren binnen. Deze middag is de aftrap van de Zutpense Zetjes, een campagne die inwoners van de gemeente oproept naar elkaar om te kijken. En via eenvoudige initiatieven elkaar te helpen. “Een Zetje kan heel klein zijn”, opent locoburgemeester Eva Boswinkel de bijeenkomst als iedereen zit. “Even aanbellen bij de buurman en vragen of je een boodschap voor hem mee kunt nemen. Spontaan even het glas naar de glasbak brengen voor een vriendin die last heeft van haar rug.”

Dagelijks Bestaan-bewoner Jip over haar Zetje: “Voor mijn oma is het lastig om hier soep te komen eten. Mijn Zetje is dat de soep nu door Het Dagelijks Bestaan bij haar thuis wordt gebracht.”

Betrekken omgeving

Het Dagelijks Bestaan is stevig geworteld in de Zutphense gemeenschap. Via allerlei initiatieven, zoals het aanbieden van gratis soep en het organiseren van bijeenkomsten en activiteiten is de woon-, leer- en ervaringsplek voor jongeren op weg naar zelfstandigheid nauw vervlochten met de omgeving. Het centrale

gebouw 'De ontharding' is een communityplaats waar iedereen welkom is. Zorgboerderij de Reigershoeve vormt weliswaar een sterke sociale leefgemeenschap met bewoners, vrijwilligers, medewerkers en naasten, maar zou graag méér wil betekenen voor de omgeving.

Eind januari gingen bestuurders Bernadette Willemse en Dienneke Smit van de [Reigershoeve](#) daarom op bezoek bij Het Dagelijks Bestaan waar oud-directeur en huidig ambassadeur Ingrid Rebel bevlogen vertelde over haar kijk op 'zorg'.

"Het huidige zorgsysteem is vaak veel te probleemgericht", weet Ingrid, tevens coördinator Radicale vernieuwing jeugdzorg. "Daardoor groeien problemen eerder dan ze afnemen. Wij hebben het omgedraaid. We helpen jongeren die voor het dagprogramma komen of hier beschermd wonen eerst sterk te worden. Pas als je weer energie en zelfvertrouwen hebt, kun je dingen in de ogen kijken die niet lekker lopen. We stimuleren jongeren in wat ze wél kunnen. In beweging komen; daar gaat het om. Dat kan via kunst, lichaamswerk, klussen, in de tuin werken, koken, sporten."

Leven van alledag

Op het terrein van het oude waterwingebied groeit een groene woon-, leer- en ervaringsplek steeds meer uit tot een hechte gemeenschap. De dertien jongeren tussen de 18 en 27 jaar die er beschermd wonen, leven er samen met dertien gezinnen, gepensioneerden en alleenstaanden. Jongeren vanaf 14 jaar kunnen een dagprogramma volgen. "We leven het leven van alledag", vertelt Ingrid. "We hechten daarbij veel waarde aan het samen beleven van alledaagse dingen zoals koken, eten, werken, leren of koffiedrinken. We werken niet met concrete doelstellingen, maar themagewijs.

Een kopje theedrinken met de buurman is bijvoorbeeld onderdeel van een thema als sociale omgang. Naar elkaar omkijken is de essentie. De meeste jongeren die hier (vaak vanuit een instelling) beschermd komen wonen zijn net als leeftijdsgenoten van achttien nog niet toe aan zelfstandig wonen. Na een paar jaar zijn ze zover om de stap naar een opstapwoning van de gemeente te maken."

Uitslapen en zachtgekookt ei

Bij De Reigershoeve (in 2013 opgericht door vader en dochter Smit) staan Bernadette Willemse en Dienneke Smit aan het roer van een zorgboerderij die plaats biedt aan 27 mensen met dementie die intensieve zorg

nodig hebben. Ze wonen kleinschalig in vier groepswoningen te midden van een landelijke omgeving met een dierenweide, een moestuin, een atelier en café. Behoeften en gewoonten zijn het uitgangspunt van de zorg. Het is immers het huis waar mensen de rest van hun leven zullen wonen. Dieneke: “Het is belangrijk dat mensen zich thuis voelen en zoveel mogelijk hun eigen levensstijl kunnen voortzetten. Uitslapen, een zachtgekookt ei, ’s avonds een borrel – ook mensen met dementie zijn gehecht aan hun gewoonten. Huisdieren zijn welkom, als medebewoners geen bezwaar hebben. Personeel, bewoners en familie proberen samen de zorg zo goed mogelijk aan te laten sluiten.”

De omgeving is ook bij de Reigershoeve zeer welkom. Er is een ontmoetingsplaats met hobbyclub en praathuis waar mensen met dementie die thuis wonen mee kunnen doen aan dagbesteding. Bernadette: “We bieden zinvolle activiteiten aan waar mensen eigenwaarde uit halen. Denk aan het voeren en verzorgen van de kleine boerderijdieren, het schoffelen en wieden in de tuin, het plukken en verwerken van de verbouwde groenten, het doen van creatieve activiteiten zoals keramiek of schilderen in het atelier, lekker borrelen, dansen en oude platen draaien in het café, of koken in de woonkeuken. We gaan ook regelmatig op pad met onze Reigershoeve-bus. En we besteden veel aandacht aan mantelzorgers. Zo is zelfhulpgroep De Reiger gestart waar partners hun ervaringen met elkaar kunnen delen.”

Waardevol leven

Wat Het Dagelijks Bestaan en de Reigershoeve gemeen hebben is dat ze gewoon begonnen zijn. Een can-do-mentaliteit, zo omschrijft Dieneke. “Het scheelt dat we niet uit die systeemwereld van de zorg komen.” Ingrid: “Het belangrijkste zijn goede relationele contacten met in ons geval de gemeente. Als we niet aan regels voldoen, geldt wat ons betreft: pas toe of leg uit. Het is zichtbaar dat jongeren en ouderen hier met plezier waardevol samen leven.” Bernadette: “Ik ken genoeg zorgorganisaties die keurig aan alle regels voldoen, terwijl je daar voor geen goud zou willen wonen. Wij willen bijvoorbeeld niet aan certificeren meedoen. Het kost duizenden euro’s en staat haaks op onze visie. Dieneke en haar vader hebben vanaf de start van de Reigershoeve het zorgkantoor hun bezwaren laten weten. Hierdoor ontstond ruimte het anders te doen, terwijl het officieel nog verplicht is.” Ingrid: “Het gaat erom dat je mensen een waardevol leven biedt.”

“Hierdoor ontstond ruimte het anders te doen, terwijl het officieel nog verplicht is.”

Dit artikel is gepubliceerd in het voorjaarsnummer van ‘[Zorg & Zeggenschap](#)’, het tijdschrift van LOC Waardevolle zorg (ondersteuner van Radicale vernieuwing).

In het volgende nummer van Zorg & Zeggenschap een impressie van het tegenbezoek van Het Dagelijks Bestaan aan de Reigershoeve. Meer informatie: radicalevernieuwing.nl en rvjeugdzorg.nl.

Meer artikelen over de thema's met trefwoorden:

Thema's: [Mensen en initiatieven](#)

Trefwoorden: [begeleid en beschermd wonen](#), [bestuurders](#), [burgerinitiatieven](#), [clients](#), [cocreatie](#), [gemeenten](#)

, initiatieven, jongeren, kwaliteit, naasten, normaliseren, van regels naar relaties, verpleeghuiszorg en zorg thuis, week van de radicale vernieuwing, zeggenschap, zelfontwikkeling